

۱۵ فروردین، روز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی

روز ۱۵ فروردین در تقویم کشور، **روز ملی ذخایر ژنتیک و زیستی** نام گرفته است. یکی از علوم و فنونی که در سال‌های اخیر شاهد پیشرفت‌های شگرف و فراوان در آن بوده‌ایم، علوم زیستی و زیست فناوری است.

اهمیت منابع و ذخایر ژنتیکی و زیستی کشور به عنوان سرمایه عظیم ملی و رکن اصلی تحقیقات و پژوهش‌ها و پیشرفت‌ها در حوزه‌های مختلف بیولوژی و بیوتکنولوژی و بخصوص بهره‌برداری از این ثروت در زمینه‌های مهمی مانند امنیت اقتصادی، امنیت سلامت و امنیت غذایی بر متخصصان و سیاستگذاران پوشیده نیست. شرایط آب و هوایی مختلف، تنوع زیستی بسیار غنی (گیاهی، جانوری، میکروارگانیسم و....) در اکوسیستم خشکی و آبی، پتانسیل و توانایی بالقوه‌ای برای کشور ایجاد می‌کند که شناسایی، ثبت، حفاظت، ذخیره‌سازی و ارائه خدمات مرتبط با این ثروت ملی برای بهره‌برداری علمی، پژوهشی و اقتصادی از ضرورت‌های استراتژیک بحساب می‌آید.

مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران که در سال ۱۳۸۶ تأسیس شد، به عنوان یک مرکز زیر ساختی در حوزه زیست فناوری، در سطح ملی فعالیت می‌کند. این مرکز علاوه بر ارائه طیف وسیعی از نمونه‌های زیستی (شامل انواع رده‌های سلول‌های انسانی و جانوری، بذرهای گیاهی، میکروارگانیسم‌ها و ژنوم آنها) و خدمات ویژه آزمایشگاهی (شامل انواع تست‌های تشخیصی و تعیین هویت نمونه‌های زیستی، تعیین انواع آلودگی‌ها و...) به

دانشجویان، اساتید دانشگاه، محققین و مراکز عملی، پژوهشی و دانشگاهی، اقدام به برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی متعدد و گوناگون برای دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته‌های علوم زیستی و زیست فناوری می‌کند.

چشم انداز این مرکز، دستیابی به جایگاهی پیشتاز در سطح ملی و بین‌المللی به منظور جمع‌آوری، ساماندهی، استاندارد سازی، حفظ و بهره‌برداری از ذخایر ژنتیکی و زیستی کشور برای توسعه دانش، فناوری و افزایش کیفیت زندگی و سلامت و حفظ تنوع زیستی کشور و عرضه به جامعه جهانی بوده است.

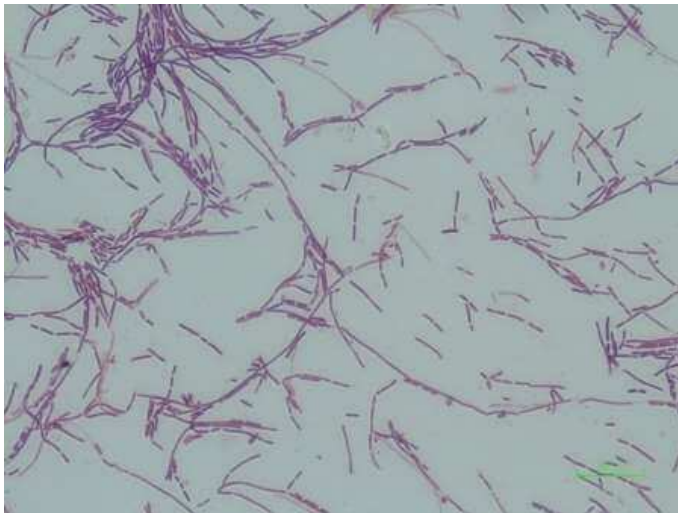
ماموریت مرکز ذخایر ژنتیک و زیستی کشور:

- گردآوری، شناسایی، تعیین هویت، کنترل کیفی، طبقه‌بندی، ثبت، نگهداری، تکثیر، توزیع و بهره‌برداری انواع میکروارگانیسم‌ها و سلول‌های قابل کشت و تجدید پذیر اعم از باکتری، قارچ، ویروس، سلول‌های انسانی، جانوری و گیاهی، DNA ژنومی و فرآورده‌های نوکلئوتیدی.

- ایجاد شبکه اطلاعات علمی (شبکه ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی کشور).

- تدوین واریه دستورالعمل‌ها و استانداردهای لازم.

- آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص.

وظایف این مرکز:

- ✓ شناسایی، تهیه و گردآوری میکروارگانیسم‌ها و سلول‌های حیوانی و انسانی و دانه‌ها و سلول‌های گیاهی، از منابع بومی و غیر بومی.
- ✓ تهیه بانک DNA از منابع مختلف بومی و غیر بومی.

- ✓ تهیه، کنترل و گردآوری ناقل‌های نوکلئوتیدی و میزبان‌های مورد استفاده در مطالعات زیست فناوری.
- ✓ پشتیبانی از بانک‌های موجود در مراکز پژوهشی و دانشگاهی کشور همچنین کنترل کیفی و تعیین هویت ذخایر و نگهداری نمونه‌های آنها (Back *up) برای استفاده آتی همان مراکز.
- ✓ ثبت میکروارگانیسم‌ها و سلول‌های جدید که توسط افراد حقیقی یا حقوقی تهیه می‌شوند به منظور حفظ مالکیت معنوی آنها.
- ✓ تهیه و پیشنهاد قوانین و آیین‌نامه‌های لازم به مراجع قانونی ذی‌صلاح برای تصویب به منظور حفاظت از ذخایر زیستی و ژنتیکی کشور.
- ✓ دسته‌بندی و ثبت اطلاعات علمی و تخصصی ذخایر موجود در مراکز پژوهشی و دانشگاهی کشور و ایجاد بانک و شبکه اطلاعاتی الکترونیک از همه میکروارگانیسم‌ها و ذخایر سلولی به منظور تأمین نیاز مراکز علمی، دانشگاهی، پژوهشی و صنعتی کشور.
- ✓ ایجاد ارتباط و تعامل علمی، تخصصی با مراکز و بانک‌های مرتبط و معتبر بین‌المللی و ارتقای موقعیت علمی - پژوهشی مرکز در سطح ملی - منطقه‌ای و جهانی.

مرکز ملی ذخایر ژنتیکی و زیستی ایران دارای چهار بانک اصلی است :

- بانک سلول‌های انسانی و جانوری
- بانک میکروارگانیسم‌ها
- بانک ملی
- بانک ملی

علاقمندان می‌توانند برای کسب اطلاعات بیشتر به [درگاه اینترنتی مرکز ذخایر ژنتیکی و زیستی](#)

مراجعه فرمایند.